

DİL VE İNSAN

Dil ve insan varlığı arasındaki ilişki insanın hem dile sahip olması, hem de dil tarafından "kuşatılmış" olmasıyla karakterize olur. İnsanın dilin hem öznesi ve hem de nesnesi olması, antropolojik yönelimli dil felsefesinin başlıca konusudur.

M. Heidegger , dili , " insan varlığının temeli" insanı insan kılan şey, " "varlığın kendisi aracılığıyla ışıdığı şey" olarak adlandırır.O , "Hümanizm Üzerine" adlı denemesinde şöyle yazar: "insan öbür etkinlikleri arasında dile de sahip olan bir canlı değildir. Hatta dil, varlığın evidir, insan onun içinde kalarak, varlığın örttüğü doğruluğa katılarak ekzistens olur

Ama dil aynı zamanda şudur da: "Her dil aynı zamanda söyleme olayıdır; onun içinde bir halk tarihsel olarak kendi evrenine yönelir" ("Holzwege", s.61) Burada Heidegger "tarihsel" kavramını sadece olup-bitene ilişkin olma (historik) anlamında kullanmaz; hatta daha çok dilin "tarihsel" olması, onun insanın uğradığı (mâruz kaldığı) bir şey olmasıdır ve dil bu anlamda bir "âkıbet" ve hatta bir ancak Buradan katılarak dilin kökeninin ne olduğu sorusuna ise, ontolojik yoldan yanıt verilebilir.

W.v.Humboldt , böyle bir yaklaşımla şöyle yazmıştır: "insan ancak dile " insan olur, ama dili keşfetmek için de önce insan olmak zorunludur . Yani, insan olma ile dile sahip olma, sadece birarada bulunan şeyler değildirler, hata bunlar, aynı bütünlüğün iki görünümünden başka bir şey değildirler. Dilin kökeni sorusuna verilen bu ontolojik yanıt, dilin ortaya çıkışını bir kültür fenomeni olarak gt5ren eski genetik yanıtı karşıtır.

Genetik yanıtlar oldukça çeşitlidir. Örneğin burada dili, insanlara tanrı tarafından bahşedilmiş bir nimet olarak anlayan kuramlar vardır. Bu çevrede çok tartışılan konulardan biri, örneğin "Adem'in dili" nin olup olmadığıdır. J.P.Süssmilch, 1754'de "dilin ortaya çıkışını insandan değil de Yaratan'dan yola çıkarak kanıtlama" denemesine girişmiştir.

Dilin ortaya çıkışını insandan kalkarak açıklamaya çalışan antropolojik kuramlar da çok çeşitlidir. Antropolojik kuramların bir bölümü, dilin aracısız duyusal tepkilerden oluşluğunu ileri sürerlerken (Puh-Puh kuramı) bir bölümü dilin doğal seslerin taklidi yoluyla oluştuğunu savunurlar (Wau-Wau kuramı); bir bölümü ise dilin bilinçli bir keşif olduğu kanısındadırlar.

Bugün empirik-antropolojik araştırma dilin ortaya çıkışı sorununa tarihsel açıdan eğilirken; psikoloji, dilin meydana gelmesini sağlayabilecek psişik koşulları göstermeye çalışıyor.

http://www.felsefeekibi.com/forum/forum_posts.asp?TID=35004&PN=1&TPN=1